

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום רביעי כ"ה טבת תשפ"ג | דף היומי בבלי: גדרים פה | דף הכולל: גדרים מג.
דף היומי בהלכה: מסימן צ' סעיף י"ג עד סעיף י"ט.
מוסר: שמירת הלשון - חתימת הספר פרק א' עד 'ובפרט'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: ש. חשבון הנפש פ"ג "והתשעה ועשרים שיתבונן" פ"ג "ואלה אחי שלושים פנים"

הוא סיפר בהתרגשות על שכנו לבנין שבעוד כולם
חושבים שהכל אצלו כשורה הוא קיבל מידע מהימן
ביותר שהשכן הזה נפל באיזו השקעה לא מוצלחת
ואיבד כמעט את כל הוננו. כששמעתי את השם
של האברך צנח לי הלב בפעם המי יודע כמה...

מה מנהל אותנו, ההיגיון או הפוזיציה? הרב ישראל היימן במסר מאלף מתוך פרשת השבוע

בעצם מים קרים כקרח, גיליתי יסוד עצום שיכול ללמד כל אחד מאיתנו משהו על כוחות הנפש שמתרוצצים בתוכנו ללא הרף.

נתאר לעצמנו את ארמון פרעה בעת שמשה עומד לפניו בפעם הראשונה ומציג את דרישת בורא העולם להוציא את עם ישראל מארץ מצרים, מצד אחד פרעה כמעט מתגלגל מהכיסא מרוב צחוק... מצד שני הוא לא מבטל לגמרי את הדברים והולך לבדוק בספר בו רשומים המלכים והאלוהויות שלו מי הוא האלוקים עליו מדברים משה ואהרון.

בשלב זה מתרחשת דרמה אמיתית כאשר אהרון זורק את המטה והוא נהפך לתנין. כאן כבר פרעה לא מתאפק, הוא לא רק מתגלגל מצחוק אלא מזמין את כל 'החברה' לצחוק יחד איתו. החרטומים, אשתו, הילדים, כולם באים וזורקים את מטותיהם, הם הופכים לתנינים והשמחה גדלה והולכת. החגיגה מגיעה לסיומה כשכל אחד תופס בחזרה את המטה ומטה אהרון בולע את כולם, אז משתרר שקט בטרקלין וכולם מסתכלים בתדהמה, כמה שניות עוברות עד שראשי המכשפים יוחנני וממרא מתעשתים ומעמידים את האירוע על פרופורציה... הם פונים אל משה ושואלים אותו "תבן אתה מכניס לעפריים", כלומר, בסדר - ביצעתם כאן כישוף שהוא יותר טוב מאיתנו, מה חידשתם? שאתם מכשפים יותר טובים? איזו הוכחה הבאתם על עלינות האלוקים עליו אתם מדברים?

לפני תקופה פגש אותי אברך יקר, הוא ביקש ממני לסור הצידה כי דבר שבצנעה לו אלי.

הוא סיפר בהתרגשות על שכנו לבנין שבעוד כולם חושבים שהכל אצלו כשורה הוא קיבל מידע מהימן ביותר שהשכן הזה נפל באיזו השקעה לא מוצלחת ואיבד כמעט את כל הוננו. זה סיפור ממש טרי ועוד לפני שהוא מתפוצץ בציבור אולי כדאי שננסה לעזור לו.

הוא פנה דווקא אלי כיון שיש לי קשר לקופת הצדקה השכונתית והוא הניח שאני יכול למצוא את הדרך בדיסקרטיות לעזור לאותו אברך אומלל.

כששמעתי את השם של האברך צנח לי הלב בפעם המי יודע כמה... כמובן שלא אמרתי מילה אבל אני יודע שזו לא הפעם הראשונה ולא השניה ולצדדי כנראה גם לא האחרונה שאותו אברך משעבד את מה שנשאר לו לכל מיני השקעות שונות ומשונות. בכל פעם הוא מסביר בלהט למה הפעם ההשקעה הזו חייבת להצליח ואדרבה דווקא איתה הוא יוכל להחזיר את כל מה שהוא הפסיד בפעם הקודמת...

לא רלוונטי מה היה בסוף ואיך עזרנו לו... (מסתבר שזו מחלה עם שם מוגדר וטיפול מסודר - נקווה שיצליח...) אבל כשניסיתי לבדוק אינטלקטואלית מה גורם למי שנכווה ברותחין להיכנס שוב ושוב לדוד הרוחת עם אלף ואחד תירוצים והסברים למה זה

הכפירה של 'מי ה' אשר אשמע בקולו'.

מבאר הסבא מקלם כך: נכון שההגיון לא ברור, נכון שיש הוכחות מדעיות נגדם, אבל כרגע נוח להם להישאר בתפיסה של הכפירה, יש לזה גם אחיזה במציאות עם השאלה של תבן אתה מכניס לעפריים, אין צורך בתשובה... השאלה מספקת אותם, לא ההגיון יוצר את התפיסה אלא התפיסה מעצבת את ההגיון... זהו הסוד בנפש האדם, ממשיך ומבאר הסבא, אותו אברך שנכנס פעם אחר פעם לבוץ הכלכלי באמת חושב שהוא שוקל את הדברים בהגיון אפילו שכל בר דעת מבין שעליו להתרחק מהשטויות הכלכליות האלו כמטחוי קשת, הוא בטוח במאת האחוזים שהוא הגיוני ובעל סברה ישרה, על כל נפילה יש לו גם הסברים... ככה זה כשהתפיסה והרצונות מעצבים את ההגיון. זה לא חייב להיות רק בהשקעות כלכליות, זה יכול להיות בכל וויכוח עם שכן או מריבה על מקום חניה ועל התור בסופר... תמיד צריך לנסות לשקול בראיה חיצונית מה מוביל את מה, ההגיון או הפוזיציה.

אם אנחנו חושבים שמשה או אהרון נכנסו איתם לאיזה וויכוח אז צריך פשוט להמשיך לקרוא את המדרש. משה עונה להם "למתא ירקא - ירקא שקול". ובתרגום: למקום של ירקות מביאים ירקות, כלומר, אם הייתי בא למקום שלא מבינים בכשפים ועושה שם 'כישוף' כזה הייתה מקום לטענה של תבן אתה מכניס לעפריים אבל כאן הרי מבינים בכשפים ואתם יודעים שלא שייך בעולם כזה כישוף לפי תורת הכישופים בה אתם בקיאים הכי טוב בכל העולם, אז דווקא זו ההוכחה שהמופת הזה הוא כח אלוקי ולא כישוף פשוט.

בשלב הזה לכאורה הוויכוח היה צריך להסתיים ביציאת מצרים, לכאורה כל מי שעומד שם בטרקלין של מלך מצרים מבין בשכל הישר שיש כח אלוקי עליון שהם אולי לא הכירו עד היום אבל הוא קיים ואי אפשר לעמוד מולו, זה המקום לעשות את רצונו ולשחרר את בני ישראל ממצרים.

אבל לא!

פרעה והיועצים שלו מתחילים להתעקש וחוזרים לתזת

לא עברה שעה ארוכה, והנה דפיקות בחלון ביתי. זינקתי באחת ורצתי לראות מי הוא הנוקש באישון ליל. והנה רבי יהושע עומד ומתבונן בי. משהבחין שעליתי על יצועי שאל בנימת תוכחה: "אתה הולך לישון???"

וגם: כיצד ניסה הגה"צ רבי שריה דבליצקי זצ"ל לפעול למען שחרור פולארד | על מידת 'נושא בעול עם חברו' של גדולי ישראל

וירא בסבלותם (ב יא).

נתן עיניו ולבו להיות מיצר עליהם (רש"י)

לא היתה לי כל ברירה אחרת. נאלצתי לצאת אל רחוב העיר, יחדיו פסענו ברחוב הלוך ושוב, הלוך ושוב, תוך כדי טיכוס עצות בענייניו של מכרינו, עד שמצאנו פתרון שהניח את דעתו. או אז נפנה רבי יהושע לביתו, כשבפאתי מזרח כבר החל עולה השחר. (ע"פ "מחזיר עטרה לתפארתה" עמ' 585)

עבודת קודש מיוחדת היתה לראש ישיבת מיר הגאון רבי נתן צבי פינקל זצ"ל בנשיאה בעול עם הזולת. כל צרה וצער ששמע נגעו לליבו. מדהים היה לראות עד כמה נשא בעול של ענייני כלל ישראל ועד כמה הרגיש שהם נוגעים לו באופן אישי. לא אחת היה פורץ בבכי למשמע צרות שפקדו אנשים שלא הכיר, וכל שכן על צרות הכלל. בשלהי חודש אלול תשס"א כשנודע על אסון התאומים, כאשר מחבלי ארגון אל-קעידה השתלטו על שתי מטוסים ונכנסו איתם אל תוך בנייני התאומים גורדי השחקים רבי הקומות של ניו-יורק שבארצות הברית. הבניינים התמוטטו, ונהרגו למעלה משלושת אלפי איש, ונפצעו אלפים רבים נוספים. באותה שעה שנודע על האסון ישב בחדרו של הגר"נ יהודי, שהיה בליבו חשש שבני משפחתו שעבדו בבנין נפגעו, הוא צלצל

על מידת 'נושא בעול' של הגאון רבי יהושע העשיל ברים זצ"ל סיפר אחד מבני משפחתו: פעם אחת נקלע אחד ממכרינו לבעיה סבוכה, ומצבו היה בכי רע. נתוועדתי עם רבי יהושע זצ"ל לדון בענין ולטכס עצה כיצד לחלצו ממצוקתו הרבה.

ישבנו וחשבנו, העלנו עצה כזאת ועצה אחרת, אך לא עלה בידינו רעיון בר ביצוע שיביא את הבעיה אל פתרונה. השעות נקפו בזו אחר זו, ומשנתאחרה השעה כשעתיים לאחר חצות, נפרדת י ממנו לשלום ופניתי לביתי.

לא עברה שעה ארוכה, והנה דפיקות בחלון ביתי. זינקתי באחת, ורצתי לראות מי הוא הנוקש באישון ליל. והנה רבי יהושע עומד ומתבונן בי, ומשהבחין שעליתי על יצועי שאל בנימת תוכחה: "הנך הולך לישון???" תמהתי עד מאד ואמרתי: "רבי יהושע, הלא ישבנו דיברנו ונסינו מה שאפשר ולא עלתה בידינו, וכי לא ניתן לחכות עד הבוקר?"

הביט בי רבי יהושע כאינו מבין: "אמור נא לי, כיצד מסוגלים ללכת לישון בעוד אין פתרון עבורו? חובה עלינו להמשיך ולדון בענייניו עד שימצא פתרון לבעייתו."

מזכירו בתפילה, וכן כאשר שמע שבועד ימים ספורים יסיים נשיא ארה"ב את כהונתו, ועדיין יש ביכולתו לתת חנינה לאסיר המלוכה יונתן פולארד, מיד התקשר רבי שריה לבנו ואמר לו כי הוא אמנם אינו יודע מה לעשות, אבל יש לנו קבלה ממרן הגר"ח מברסק זצ"ל שבפיקוח נפש אין מסתכלין על סיכויים אלא פועלים מיד. כבר למחרת נסעו רבי שריה עם בנו אל מרנן הגר"ש אלישיב זצ"ל והגר"ע יוסף זצ"ל שידברו עם חברי הכנסת וחברי הממשלה שאולי ישפיעו על נשיא אמריקה לשחררו. למעשה לא נשאה השתדלות זו פרי, אך הוא עשה כל מה שביכולתו.

המתבונן מן הצד נפעם וחושב: יושב לו יהודי בשנות התשעים בבני-ברק וכואב לו על יהודי שנמצא בבית האסורים במדינת הים, וביותר שהוא משתייך לחוג אחר לגמרי, אך לבו הוא לבם של ישראל, וככה חש בצערו של כל יהודי בעולם. (ע"פ 'קול התורה' תשרי תש"פ עמ' פ"ד).

(אוצר פנינים ועובדות)

שוב ושוב ליעדים שונים, עד שהתברר לו שבני משפחתו לא היו שם. כששמע על הבשורה שקרוביו לא נפגעו, צהל והביע שמחה רבה, ואף הודה להקב"ה!

הגר"נ היה מזועזע כל כולו. זה שמבררים על בני משפחה, זה טבעי, אבל נהרגו עוד אלפים, ואיך אפשר להביע שמחה, בה בשעה שיהודים רבים שרויים בצער. הוא עלה לישיבה ומסר שיחה על חובת נשיאה בעול הזולת לנוכח האסון הגדול שפקד יהודים ולא יהודים. ("בכל נפשך" עמ' 36)

הגה"צ רבי שריה דבליצקי זצ"ל היה נושא בעול עם חברו באופן מופלא. כאשר שמע על מישהו הסובל, היה נותן לבו אל אותו האיש, מתפלל עליו ולעיתים אף בא לבקרו. לבו הרחב הרגיש סבלם של יהודים ששמעם בא לפתחו ולא הסיח דעתו מהם. כאשר הופיע שם של חולה בלוח המודעות או בעיתון, מיד היה

"אמרתי לאברך העובד בפח-הזבל, שבגדי- העבודה והכובע שלו הם כמו 'פראק' ו'המבורג'"

להיכנס, כיון שבגדי-העבודה והכובע שהינך לבוש בהם בעת איסוף הזבל, חשובים בעיניי כמו 'פראק' ו'המבורג', שהרי בגללם הינך יכול ללמוד במנוחה, וגם לא לקחת כסף מהכולל. באשר לשאלה האם מותר לת"ח לעבוד בעבודה שכזו, כתב ערוך השלחן (סימן רנ"ה) 'ומיהו אם יש בזה בזיון לכבוד התורה לא יעשה כן. והכל לפי הענין'. ושאלתי את גיסי מרן הגר"ח קניבסקי זצ"ל מה הגדר 'הכל לפי הענין', והשיב לי שאם בעיני הציבור לא מזדלזל כבוד הבריות בזה שאוסף אשפה, יעשה כך. אך אם בעיני הציבור העושה כך מזדלזל אל יעשה, והכל לפי הענין אם מזדלזל או לא. ואם הת"ח במקום שאין מכירים אותו, גם אז אין התורה מזדלזלת. והארכנו בענין זה ב'חשוקי חמד'.

(קול ברמה - בטאונה של רמת אלחנן בעריכת הרב משה מיכאל צורן שליט"א)

בחמר ובלבנים ובכל עבדה בשדה (א יד)

סיפר הגר"י זילברשטיין שליט"א: א: ככולל שלנו בחולון לומד אברך שאינו רוצה ליהנות מכספי הכולל, ולכן הוא משכים מוקדם בבוקר ועובד באיסוף האשפה בחולון, ומשתכר כהוגן, ואחר-כך הוא מגיע ללמוד, ויושב ולומד בהתמדה-רבותי, ואף מלמד תלמידים צעירים.

אני אישית מעריך מאוד את האברך המדובר, בהיותו איש-אמת ועושה את עבודתו, בכל המקומות, באמונה. ת"ח זה נוהג בסיום עבודתו בפח-הזבל, לפני שהוא נכנס להיכל הכולל, להחליף את בגדיו, כדי לא להיכנס לכולל בבגדים מהם נודף ריח לא-טוב.

פעם קרה ששכח את הבגדים, ועמד בפתח הכולל ולא רצה להיכנס להיכל. אני יצאתי אליו, ואמרתי לו שאני מצווה עליו

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

הוא יצא מהקונסוליה בפחי נפש, כי הדרכונים
הללו נראו אז האופן היחיד שעל ידו יוכלו
להציל את חייהם. הוא לא הצליח למצוא
מרגוע לנפשו, לכן נכנס לבית המדרש והתחיל
לעיין בספרים כדי לחזק את לבנו...

אם "דברי שאגתי" הם על דבר שהוא "רחוק מישועתי", אז אבקשך: "אקרא יומם ולא תענה"

אמנם באמת אחריתו מרה כלענה רח"ל, לכן צריכים להתפלל אל המגיד מראשית אחרית ויודע העתידות, שאם אותו הדבר אשר הוא מבקש לא יהי לטובתו, אז לא ישמע ד' תפלתו ולא ימלא בקשתו, וזהו 'עננו באמת ישעך' - ר"ל תתן לי רק אותו דבר אשר הוא באמת ישועתי, אבל אם גלוי וידוע לפניך שתפלתי ובקשתי אינה לטובתי, גם כי אזעק ואשווע שתם תפלתי ואל תושיעני, ע"כ. וזהו כוונת הכתוב 'רחוק מישועתי דברי שאגתי', פירוש, אם דברי שאגתי הם על דבר שהוא רחוק מישועתי, אז אבקשך 'אלקי אקרא יומם ולא תענה', שלא תענה אותי על תפלתי, כי באמת הוא ההיפך מן הישועה.

בראותו דברים הללו רוח נכון נתחדש בקרבו, כי הבין מזה דבוודאי מה שעשה ה' ככה שלא עלה בידו לקבל התעודות, הוא לטובתם, אף שלעיניו נראה כאילו היא לרעתם, ונתחזק לבו וחזר הביתה. כעבור איזה זמן נתוודע להם כי באותו היום הקהילו הדייטשען הארורים ימ"ש את כל היהודים אשר קבלו תעודות מקאסטא ריקא, וכולם נהרגו ונרצחו על ידם רח"ל. אז ראו עין בעין כי אף שבתחילה היה נדמה להם שהשגת התעודות הללו היא טובה עבורם, וכאשר לא עלה בידם לקבלם אירע להם צרה ויגון ח"ו, מ"מ הקב"ה לא רצה לקבל שוועתם ודברי שאגתם שהי' רחוק מישועתם. (אמרי קודש מכ"ק אדמו"ר מבאבוב שליט"א פ' נשא תשס"ט).

(באר הפרשה)

ומאז פאתי אל פְרעה לְדַבֵּר בְּשִׁמְךָ הֲרַע לְעַם הַזֶּה וְהַצֵּל לֹא הִצַּלְתָּ אֶת עַמְּךָ (ה כג)

סיפר כ"ק אדמו"ר מבאבוב, כי בשעת מלחמת העולם השנייה היתה פעם הזדמנות לקבל 'פעסער' (פאספורט - דרכון) ממדינת 'קאסטא ריקא', ועי"ז להינצל מציפּרני הרשעים ימ"ש, והלך לקבל התעודות עבור כל בני משפחתו אחר שהוזיל עבורם הון רב. אולם בבואו לשם נתוודע לו שבאותו היום נתבטל כל ענין קבלת התעודות מחמת איזו סיבה, ולא רצו ליתן לו התעודות בשום אופן.

הוא יצא משם בפחי נפש בלב נשבר לרסיסים, כי מלבד שהלך לאיבוד הון רב אשר שילמו עבור זה, היה זה לפי דעתם האופן היחידי שיוכלו להימלט על נפשם, ולא היה יכול למצוא מרגוע לנפשו. הן לא רצה לשוב אל משפחתו בידיים ריקניות, לכן נכנס לבית המדרש והתחיל לעיין בספרים כדי לחזק את לבו.

ניגש אל ארון הספרים להוציא, וה' אנה לידו ספ"ק תפארת עוזיאל (להרה"ק ר' עוזיאל מייזליש). פתח את הספר ונזדמן לפניו פירושו בפרק כ"ב שבתהלים, 'רחוק מישועתי דברי שאגתי, אלקי אקרא יומם ולא תענה ולילה ולא דומי' לי, ומבאר עפ"י מה שכתב השל"ה הק' (עשרה מאמרות מאמר ה' אות ז') עה"פ (תהלים סט יד) 'ואני תפלתי לך ה' עת רצון ענני באמת ישעך', דפעמים האדם מתפלל על איזה דבר אשר נדמה לו שהוא לטובתו,

בוקר אחד נראה לפתע החברותא של המנוח מגיע
בבהילות לביהמ"ד, איץ-ריץ במהירות, נוטל כרך
של רמב"ם מאחד הסטנדרים ונחפז להניחו בארון
הספרים. הנוכחים תמהו, על מה הבהלה העצומה?

מה חסם בפני הנפטר את שערי גן עדן?

למרות הקשיים העצומים שהיו מנת חלקו בזה, בבוא העת נתבקשה נשמתו לשוב אל האלקים אשר נתנה, הכל העלו על נס את התמדתו הפלאית של הנפטר, אשר אפילו ביומו האחרון עוד הופיע בבית המדרש ושקד על תלמודו כאילו הינו בריא אולם, וכך יצא אל בית עולמו מתוך בית מדרשו.

את המעשה דלהלן סיפר יהודי ששמעו מבעל המעשה: בהיכלה של ישיבת ליקווד המעטירה, נפטר לפני מספר שנים אחד מטובי האברכים, שהיה 'שייף עייל שייף נפיק ולא מחזיק טיבותא לנפשיה'. גם חוליו עשה ככל יכולתו להמשיך בקביעות לימודיו והיה מתאמץ לפקוד את בית המדרש מדי יום ביומו

ואולם בעיצומם של ימי השבעה נפל דבר בלייקוד - - -
החברותא של המנוח הופיע חפוזות לתוך בית המדרש, שם
ראוהו אץ-רץ בבהלה, נוטל כרך של רמב"ם מאחד הסטנדרים
שבהיכל ומזדרז - כשהוא טרוף נשימה, להניחו בארון הספרים.
הנוכחים ראו כן תמהו על מה הבהלה העצומה.

ואכן, בשוך סערת נפשו, המתיק הלה עמם סוד, וכך סח:
בחלומי הופיע ידידנו המנוח, ואמר לי שכניסתו לגן העדן
נמנעת לפי שהרמב"ם בו למדנו יחד ביומו האחרון, עודנו על
הסטנדר וטרם הוחזר למקומו כיאות...
(תורה היא - מאוצרו של הגר"מ וינגרטן שליט"א ר"י משנת שלמה)

לבקשת בתו, כבר בפגישתו הראשונה עם הבחור העלה ר' בנימין את הנושא ושאלו מהיכן הוא חושב להתפרנס לאחר הנישואין. כתשובה, קרא לו ר' יעקב לייב אל החלון והצביע על הציפורים והיונים שחגו באוויר...

עם השנים אכן ראו בחוש, שלמרות טרחתה הרבה של הרעייה
לפרנסת ביתה, ניכר היה כל העת כי משגיחים ומפרנסים אותם
ממעל. ר' יעקב לייב ישב ולמד יומם ולילה ולא התעסק כלל
בהבלי עולם הזה, והיא מכרה "כעכים", וזאת היתה הכנסתם
היחידה. כשהגיעה זמן נישואי ילדיהם, התפללה בכל ליבה
שהקדוש ברוך הוא יתן לה פרנסה ברווח כדי שבעלה יוכל
להישאר וללמוד ברוע, ומאותו יום ואילך נהיה לפתע ביקוש
גדול דווקא לכעכים שלה, עד שכבר הכניסה עובדים שיעזרו לה,
והעסק גדל והתרחב וכך חיתנו את ילדיהם בנקל. וראה זה פלא,
שכשסיימו להשיאם נפסק הביקוש, והמשיכה לבד לאפות את
כמות הכעכים כבתחילה.

כמו כן סיפרו בני המשפחה בפליאה: היא היתה מוכרת גם
הערינג, והיתה לכך קופסה מיוחדת שאותה היתה ממלאת לפי
הצורך. והנה, עברה פעם תקופה ארוכה ולא היתה צריכה למלא
את הקופסה מחדש, בזמן שהיא כבר הוציאה הרבה יותר ממה
שהקופסא מכילה, אך כשהסירה את המכסה לבדוק את הכמות
שבקופסה, נמצא הקופסה ריקה, ונתקיים בה מאמר חז"ל "אין
הברכה מצויה אלא בדבר הסמוי מן העין".

ועוד סיפור מיוחד על אותו הערינג פלאי: סיפר הגה"ח רבי
אלי' ראט זצ"ל משב"ק אדמו"רי בית זוועהיל: כתלמידו של
ה'חפץ חיים' היה ר' יעקב לייב ידוע בזהירותו הגדולה בלשונו
מדבר רע. נוספה על כך זהירות וקפידה מיוחדת שלא לדבר בבית
הכנסת שום שיחה, אף קלה ודחופה ביותר. תמיד ידעו שעם ר'
יעקב לייב אפשר לדבר אך ורק מחוץ לכותלי ביהכ"נ, והיה מה.

באחד הימים בשבתו בביהכ"נ בבתי אונגרין ראו את פניו
נפולות, והיה ברור לנוכחים כי דבר כבד מעיק על לבו. הדבר בלט
ביותר, כיון שתמיד היו רגילים לראותו בשמחה, ואף היה משרה
שמחה סביבותיו.

חששו הסובבים שמא הצרות והייסורים שעברו עליו השפיעו
עליו לרעה, ושמא חלילה נוסף לו יגון על כאבו. אמרו לגשת אליו
ולהתעניין במצבו, אולם נתקלו כחומה הבצורה במנהגו שלא

הצדיק הרב רבי יעקב לייב קלצקי זצ"ל, היה דמות פלאים
מבני ירושלים, תלמיד חכם וירא שמים מרבים, חסיד ועושה חסד
עם הבריות, איש צנוע ומעלי, התהלך בצידי דרכים ולא החזיק
טיבואת לנפשיה.

בצעירותו גויס לצבא הרוסי, שם עמד בעמידה איתנה על
יהדותו ללא כחל ושרק. מסופר שכשחילקו את הכובעים לחיילים,
עמד ופרם את כל התפרים, ולשאלת המפקד אמר בלא להסס את
האמת - שהוא בודק אם אין בזה חשש שעטנו. עוד מסופר, שפעם
באחד מהאימונים בצבא הרוסי היו צריכים לקפוץ מעל בור גדול,
והוא בחר שלא לקפוץ אלא הלך מן הצד. וקרא: אני כיהודי יש
לי בתורה הקדושה ציווי של 'ונשמרתם מאד לנפשתיכם' ואין
אני יכול להסתכן סתם כך. כשראה המפקד את עקביותו, עזר לו
לעבור את הגבול להגיע לארץ ישראל.

על דבר השידוך עם זוגתו ע"ה מסופר: באותם ימים הוצעו לה
הצעות נכבדות וחשובות מטובי בני ירושלים. עם אחת ההצעות
הללו התקדמו העניינים, עד שהצדדים היו כבר קרובים מאד
לסיים את השידוך בכי טוב, אולם בדיוק בנקודה זו, כאשר הבחור
נשאל על ידי אביה היאך הוא מתכנן להתפרנס אחר החתונה,
נענה הלה, שהיה בן תורה, כי הוא שמע שהמדוברת בעלת ידים
טובות וזריזה במלאכתה, ובוודאי שהיא תהיה מקור הפרנסה
לביתם.

תשובה זו של הסתמכות על כחה של המדוברת, לא מצאה
חן בעיני ר' בנימין, והשידוך ירד מעל הפרק. זמן קצר לאחר
מכן כאשר דיברו על השידוך עם ר' יעקב לייב, סיכמה עם אביה
שהפעם לא ימתין עם שאלה זו, ותיכף ומיד בפגישתו הראשונה
כבר ילבן עמו את הנושא.

ואכן כך עשה, וכתשובה קרא לו הבחור יעקב לייב אל החלון
והצביע על הציפורים והיונים שחגו באוויר, ואמר: "מי שזן
ומפרנס אותם, הוא יפרנס גם אותי וידאג לכל צרכי". לשמע
תשובה זו אורו פניו, ומיהר לתפוש את האוצר ולסגור את השידוך
עם הבחור בעל האמונה והביטחון ולהביאו בשמחה לתוך ביתו.

נכשלת וטבלתי את הלחם בקופסת ההעריגה. אוי ווי, אותו מאכל של שבת, נכשלת ואכלתי ממנו סתם ביום חול, מי יודע במה נכשלת וחטאתי. במשך כל השעות האחרונות אני מחשב מה עשיתי ולמה ה' הביא עלי את המכשלה הזאת, ברי לי שישנם אצלי דברים הטעונים חיזוק והתעוררות... (מתוך מדור 'למשפחותם' מאת הרב מרדכי ברנשטיין, גיליון 'קהילות' - המבשר)

להשיח שום שיחה בביהכ"נ, וכל הנסיונות לדובבו עלו בתוהו. ר' אלי' שחש לשלומו, החליט להמתין לו אחרי תפילת ערבית מחוץ לבית הכנסת, וכאשר יצא החוצה הפציר בו להשיח את אשר עם לבו, עד שנענה, וכך סיפר: בכל יום אני אוכל לארוחת לחם שאני מטבילו במעט מים, היום קרתה טעות מצערת: במקום לטבול את הפת במים,

בשכונת 'אור החיים' בבני ברק, מתגורר יהודי ושמו ר' חיים רייזמן. אביו לימד את כל הילדים והנכדים שלו את אגרת הרמב"ן בעל פה. מדוע ולמה? משום מעשה שהיה וכך היה:

הרה"ג רבי גואל אלקריף שליט"א, על סייעתא דשמיא וישועות

ההונגרי היה נותן פקודה - "קדימה, צעד!", והיה מחכה מאחור. אם היה מוקש בדרך, היהודי היה נהרג. אם היהודי לא נהרג, ידע ההונגרי שניתן לצעוד באותו מסלול בבטחה.

אביו של הרב רייזמן היה צמוד לקצין הונגרי, ונחשף שוב ושוב לסכנות החמורות. מקובל, שאדם שאומר את אגרת הרמב"ן - כל אותו יום שאמרה, לא יהיה לו שום נזק. האב שינן את אגרת הרמב"ן בעל פה בכל יום, ועבר את כל שדות המוקשים בשלום. פעם אחת ישבו כל הקצינים ההונגרים במסיבה ושתו לשכרה. לפתע התקבלה הודעה, שעליהם למהר לשטח מסויים. לא היה לקצין זמן לקרוא ליהודי שילך לפניו. הקצין ההונגרי רץ ראשון, עלה על מוקש, ונהרג.

אביו של הרב רייזמן קיבל עליו קבלה אחת קטנה, לא מצווה מדאורייתא ואפילו לא מדרבנן. הוא רק התחזק בדבר אחד, וניצל! כאשר אדם מתחזק באמונה ומתחיל להיטיב את דרכו, הקב"ה שולח לו סייעתא דשמיא גדולה.

עלינו לדעת כי כל מצוה, אף זו הנראית קטנה לכאורה - חשיבותה גדולה מאוד.

לא רק למצווה אחת יש חשיבות גדולה והשפעה גדולה, אלא אף להנהגה טובה ולהידור בכבוד הזולת, וגם על כך נביא מעשה שארע עם ה'חפץ חיים' זצ"ל.

באותם ימים היו יהודים, שהתפרנסו ממקצוע ה'מגידות'. 'מגיד' היה עובר בין הערים והעיירות, היה מגיע לבתי הכנסת, דופק על השולחן ואומר: "רבותי, ברצוני לומר לכם דרשה". לאחר שהיה מסיים את הדרשה, היה מסתובב בין המתפללים ומקבל מהם שכר על דרשתו.

מגיד אחד הגיע לבית הכנסת שבעיירה, ועמד לדרוש. באותה עת הגיע לשם גם ה'חפץ חיים'. דרכו של ה'חפץ חיים' הייתה

"ויאמן העם וישמעו" (ד לא)

אחד היסודות הנלמדים, שעם שאיפה אמיתית להשתנות, ניתן לגרום למהפך גדול ולישועה!

בני ישראל היו שקועים במ"ט שערי טומאה, ואילו היו מתמהמהים עוד, היו עלולים להידרדר ח"ו גם לשער החמישים. רגע לפני ששקעו בשאול, חזקו ליבם באמונה בה', דבקו בו ונצלו. אם מכונית מידרדרת לכיוון התהום, היא תתרסק, אבל אם מסובבים - אפילו ברגע האחרון - את ההגה, משנה המכונית כיוון, ומתרחקת מהסכנה הגדולה. יושבי המכונית ניצלו באותו רגע, על אף שהם מצויים עדיין סמוך לתחתית התהום, כי כעת הם בכיוון של עליה.

ישראל ניצלו מן הסכנה, ולא זו בלבד אלא שעשה להם הקב"ה ניסים ומופתים גדולים - היכה עשר מכות במצרים, קרע להם את הים, נתן להם את הבאר ואת המן, ועוד.

אם נתבונן, נוכל לשאוב מכך עידוד גדול ושמחה. לפעמים אדם אומר: 'אני בדרגה כל כך ירודה, כל כך הרבה דברים עשיתי לא בסדר. מה כבר יצא ממני?'

אומרים לו: "אם תשאף באמת ובתמים להשתנות, ותתפוס מצווה אחת או שתיים להתחיל להתחזק בהן ביותר - אתה הופך את המצב שלך מן הקצה אל הקצה!".

אפילו קבלה אחת קטנה - כוחה גדול מאד.

בשכונת 'אור החיים' בבני ברק מתגורר יהודי ושמו ר' חיים רייזמן. אביו לימד את כל הילדים והנכדים שלו את אגרת הרמב"ן בעל פה.

מדוע ולמה?

משום מעשה שהיה, וכך היה:

האב חי בהונגריה בתקופת מלחמת העולם השנייה. הקצינים ההונגרים הגו רעיון 'מבריק' - מאחר שהם פחדו להתקדם בשדות מוקשים, לקחו להם יהודים כדי 'לבדוק' את השטח. הקצין

המגיע לו, ואני אשב לשמוע את דבריו".
ישב ה'חפץ חיים' ושמע את הדרשה. לאחר מכן הוציא ה'חפץ חיים' את ספריו, ומיד, בלי שדיבר כלל, נמכרו כל הספרים. אמר ה'חפץ חיים': "יודע אני בוודאות, שהסיבה שבפעם הקודמת לא נמכרו הספרים, היא חסרון בכבודו של המגיד. אמנם את הכסף המגיע לו הוא קיבל, אבל את הכבוד שהיה ראוי לו - הוא לא קיבל".

עד כדי כך גדולה כוחה של הנהגה טובה! המגיד לא ניזוק, שהרי קיבל את כספו באופן מושלם. איש לא פגע בכבודו, כמובן. אולם הוא היה מתכבד יותר אילו היו שומעים אותו. ומשום אותו העדר כבוד קל, היה חסר בסיעתא דשמיא. בעת שקיבל המגיד את כבודו באופן מושלם, נמכרו כל הספרים מבלי שנאמרה מילה אחת. ללמדנו, שכשיעשה אדם מצוות לשם שמים, ומטרתו תהא ללכת עם הקב"ה ולדבוק בו באופן מוחלט - יזכה לסיעתא דשמיא בכל אשר יעשה.

(הגדה של פסח - דורש טוב)

לדרוש באוזני המתפללים על דברים שצריכים תיקון וחיזוק, ובין השאר היה מדבר על חובת השמירה מלשון הרע. לאחר הדרשה היה ה'חפץ חיים' מוציא את ספריו, והאנשים היו קונים. כאשר ראה המגיד שה'חפץ חיים' הגיע, הבין שלא ראוי לו לדרוש במקום גדול הדור. ביקש, אפוא, לשמוע את דרשת ה'חפץ חיים', וויתר על דרשת עצמו. פנה אליו ה'חפץ חיים' במאור פנים, והעניק לו את הסכום שהיה מקבל אילו היה דורש שם. ה'חפץ חיים' דרש והמגיד הלך לדרכו. לאחר הדרשה, כשהוציא ה'חפץ חיים' את ספריו למכירה, הבחין, למרבה ההפתעה, שאפילו אדם אחד מבין כל הנוכחים בבית הכנסת לא קנה ספר. מעולם לא קרה כדבר הזה. בהזדמנות אחרת שוב ארע מעשה דומה - מגיד בא לדרוש, אולם משראה שה'חפץ חיים' מגיע, הבין שלא ראוי לו לדרוש באותה עת. הפעם אמר ה'חפץ חיים': "המגיד ידבר ויקבל את הכסף

נכנס יהודי למרן הגר"ח קניבסקי זצ"ל וסיפר לו שיש בחור בישיבה שיש לו שתי אחיות מבוגרות שטרם מצאו זיווגן. "הדבר טורד מאד את מנוחתו של הבחור, עד כדי שאינו יכול להתרכז בלימוד"

מרן זצ"ל אמר ליהודי כך: "יש כמה עצות לדבר הזה, קח דף ועט ותרשום"

הרה"ג רבי שמואל ברוך גנוט שליט"א
נתן עיניו וליבו להיות מיצר עליהם"

"וירא בסבלותם", מהו וירא שהיה רואה בסבלותם ובוכה ואומר חבל לי עליהם מי יתן מותי עליכם, שאין לך מלאכה קשה ממלאכת הטיט, והיה נותן כתפיו ומסייע לכל אחד ואחד מהן... ראה משוי גדול על קטן ומשוי קטן על גדול, ומשוי איש על אשה ומשוי אשה על איש, ומשוי זקן על בחור, ומשוי בחור על זקן, והיה מניח דרגון שלו והולך ומיישב להם סבלותיהם ועושה כאלו מסייע לפרעה, אמר הקב"ה: אתה נחת עסקיך והלכת לראות בצערן של ישראל ונהגת בהן מנהג אחים, אני מניח את העליונים ואת התחתונים ואדבר עמך" (שמות רבה א', כ"ז).

משה רבינו זכה להיות מושיעם של ישראל בזכות שהתעורר להשתתף בצערם. על הפסוק "וירא בסבלותם" כתב רש"י: "נתן עיניו וליבו להיות מיצר עליהם", ומסביר הסבא מקלם, שמשא רבינו לא נהג כמנהג אנשי העולם המשתתפים בצער הזולת במשך שעה קלה ולאחריה ממשיכים בשגרת יומם, אלא נתן עיניו, עיני השכל לצייר תמיד צערם עד שידאג לבו עליהם כמי שדואג לעצמו.

לפני מספר שנים נכנס יהודי לרשכבה"ג מרן שר התורה הגר"ח קניבסקי זצ"ל וסיפר לו שיש בחור בישיבה שיש לו שתי אחיות מבוגרות שטרם מצאו זיווגן. "הדבר טורד מאד את מנוחתו של הבחור, עד כדי שאינו יכול להתרכז בלימוד. אמו תחי' סיפרה שבמקרים רבים הוא חוזר הביתה ועוד לפני שאומר שלום, שואל מיד האם יש חדש עם אחותו", סיפר היהודי וביקש בשמו ברכה שאחיותיו ימצאו זיווג בקרוב והוא יוכל לעלות ולהתעלות בלימוד התורה.

מרן זצ"ל אמר ליהודי כך: "יש כמה עצות לדבר הזה. קח דף ועט ותרשום א. לקבל להזהר בתכלית הזהירות מדיבורי לשון הרע ב. לא לדבר ביקורת על אף אחד ג. לא להקפיד על אף אחד ד. מאד חשוב גם שלא יהיה עליהם קפידות, ולכן אם יש חשש שנגרם למישהו צער על ידם - שיפייסוהו ויבקשו מחילה ושיבקשו ממנו שלא יקפיד. ה. שיתפללו על חברות שצריכות שידוך" כשהיהודי סיים לכתוב בקצרה את דברי מרן זצ"ל הראה למרן את הדף לראות מה שכתב ואישר זאת.

עלולה להיות משימה קשה במיוחד, משום שהיא דורשת הכרה בכך, שמדובר בבני אדם בעלי ישות עצמאית ונפרדת. משמעות התפיסה הזאת, היא שהגיע זמן להפסיק להתמקד בכאב שנגרם לך, משום שהם אינם מגשימים את ציפיותיך מהם, ולהתחיל להתמקד בקשיים שלהם עצמם.

באופן מצער, מיליוני הורים עוברים את זה עם הילדים שלהם. אין דבר שהם אוהבים יותר מילדיהם - ובכל זאת הם משדרים אומללות ושנאה. האם זה לא מזעזע? וכל זה רק בגלל שהם לא מרגישים מספיק את השני.

וכה אמר הגר"ח מישקובסקי שליט"א: "פעם ישב המשגיח דחברון הגה"צ רבי הירש פאלי זצוק"ל, באוטובוס, באחד הספסלים האחוריים. באחת התחנות עלתה אשה לא דתיה עם כלב, והנהג אמר לה לשלם כרטיס גם עבור הכלב. האשה סירבה. התפתח ויכוח, הטונים עלו, והתפתחה מהומה שלימה.

המשגיח של ישיבת חברון לא התבייש הוא פסע מסוף האוטובוס עד הנהג, ואמר לו בחיכוך: "הכלב הזה פחות מגיל חמש, ועל פחות מגיל חמש לא משלמים כרטיס".

ברגע אחד נרגעו הרוחות הנהג חיך, האשה חיכה, הויכוח הסתיים, והאוטובוס המשיך לדרכו.

מה תאמרו? בושות! בזיונות! לא, כבוד התורה! כל אלו לא מעניינים את רבי הירש! מה שמעניין אותו הוא להגיד מילה טובה אחת, ולהשכין שלום בין אדם לחברו".

הרבנית שטיינמן ע"ה קנתה בננות. השאירה אותן במטבח על השיש כדי שרבינו זצוק"ל יעשרן, ופנתה לנוח. רבינו קטע ראש בננה ועישר. פנה לנכדו ואמר: "תאכל את שארית הבננה. בננה שלא אוכלים, משחירה. סבתא תקום ותראה שהבננה השחירה, ידאב ליבה. איני רוצה שתצטער. לזרוק, זה 'בל תשחית'. תאכל, בבקשה". הנכד לא אהב לאכול בננה, בירך רבינו זיע"א ואכל בעצמו.

הנכד לא ידע, שמרן רשכבה"ג בעל אילת השחר זיע"א הקפיד שלא לאכול בננה, בגלל שחשש לדעות מסוימות, שלא נפסקו ב"משנה ברורה", על ברכת הבננה. אבל אם יש, ולו ספק קל, שמא הרבנית תצטער, ולא צער נורא חלילה, אלא יתכרכמו פניה. אם יש חשש לכך, עבר על גדרו, ואכל!

- זהו נושא בעול עם השני!!!

(נקודה למחשבה // יתד נאמן יום רביעי י"ח בטבת תשע"ט)

כדי לישא בעול עם השני, להבין אותו, לסייע לו ולהתפלל עליו, אנו צריכים, קודם כל לראותו אותו. "וירא בסבלותם". על אברהם אבינו נאמר "וישא עיניו וירא והנה שלושה אנשים ניצבים עליו וירא וירץ לקראתם". אמר על כך מרן רבינו הגדול בעל האבי עזרי זיע"א: "אברהם אבינו קודם כל ראה את האחרים. כשרואים טוב את השנים - מבינים מה חסר לו".

נשים לב לדבריו הפשוטים, אך המאלפים, של הגאון רבי נח ויינברג זצ"ל, ראש ישיבת "אש התורה", בשיחתו בנושא של "נושא בעול עם חברו": היה מודע לכך, שכל אדם נושא על גבו "שק" פרטי, הגדוש לעיפה בקשיים ומאבקים שעליו להתמודד עמם - בעיות של הערכה עצמית, תוכניות שלא מומשו, כישלונות, ספקות, אי התאמה... זהו חלק מאתגר ההתקדמות בחיים.

ההופעה החיצונית של בני האדם, אינה משקפת בהכרח את פנימיותם. דווקא אלה שנושאים את השק הכבד ביותר, עלולים להיראות כלפי חוץ משוחררים ועלזים. אנשים רבים מעדיפים להסתיר את רגשותיהם. אדם שנראה לך כרגוע ומסודר, יכול להיות נתון בסערה פנימית עזה.

בחן היטב את האנשים ונסה לחשוב מה מתחולל בקרבם. הן, שבעיותיהם של האחרים, חלומותיהם ותקוותיהם, אמיתיים לא פחות אלה שלך. בדיוק כמור, לכולם ישנו משא. התמקד בכך ושאל את עצמך: "מה הם סוחבים?" השתמש בדמיון על מנת להרגיש כיצד המשא מכביד עליהם.

היה רגיש. האם אדם זה שמח או עצוב? חלש או חזק? חששן או בטוח בעצמו? הקדש שימת לב ותהיה מסוגל לחלוק עמו את הקשיים.

והנה עוד קטע מאלף מדבריו של הגר"נ ויינברג זצ"ל: המקום הראשון לישום הרעיונות הללו, הוא עם המשפחה והחברים. חוסר הבנה ואמפתיה, הם הסיבה הראשונה להיווצרות טינה במשפחה. כשאתה חוזר הביתה, נסה להבין מה עובר על בת זוגך. חשוב מה היא עושה כל יום על מנת שהבית יתנהל כראוי. שוחח על כך והראה שאתה מבין שהיא עובדת קשה. חפש דרכים חדשות לעזור. בדומה, בחור שחוזר הביתה וצונח מול העיתון עם צלחת מלאה באוכל, מעליב את ההורים. זה נראה כאילו שהוא מסתובב בבית מלא ברהיטים, כשברקע זוג דמויות של הורים שישלמו את ההוצאות שלו. תן מבט לעבר האמא שלך כשאתה חוזר הביתה. על מה היא חושבת? משהו מטריד אותה? משהו משמח אותה? שים לב!

הילדים שלך הם אלה שלהם אתה צריך לדאוג הכי הרבה. אתה אוהב אותם, ובאמת כואב בשבילם. אבל האם אתה מסוגל להרגיש איפה הם עומדים? "להיכנס לנעליים של הילדים"

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?
שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

האם מותר להפסיק באמצע שמונה עשרה, ולהחזיר את החליפה למתלה?

משולחנו של הרה"ג רבי מרדכי הלוי שוורצבורד שליט"א מורה הוראה 'נאות שמחה' - מודיעין עילית

בניתחלפו כליו בבית המשתה ובבית הכנסת ויעוי' ערוך השולחן שם, ובפרט בעת התפילה שמסתבר שחברו מקפיד על שאינו מוצא חליפתו ואינו יכול להתפלל בישיבה, ומבואר במשנ"ב סוף סי' צ' דמותר להפסיק באמצע שמונה עשרה מפני איסור תורה, ויעוי' עוד סי' קכ"ח משנ"ב (ס"ק ק"ו) לענין נשיאת כפיים באמצע שמונה עשרה אם מפסיק כדי שלא לעבור בעשה, וכשאמרתי זאת בפני ת"ח אחד שליט"א אמר לי שהוא לא היה מסוגל לכוון בתפילתו בהיותו עטוף בחליפת חברו ומבואר בשמנ"ב ר"ס ק"ד שכשיש דבר הטורדו מכוונה בתפילתו מותר להפסיק, לכן נראה שיפסיק ויתן את החליפה על המתלה בלי להפסיק בדיבור כלל ויחזור לתפילתו במקום שבו פסק.

שאלה: יהודה נכנס לבית המדרש לתפילת מנחה לאחר סדר א' שלמד בהתמדה, ונעמד לתפילת שמונה עשרה, תוך כדי שהוא כורע במגן אברהם, מבחין שהחליפה אינה שלו ומתוך שנחפז להתחיל שמונה עשרה עם הציבור טעה ולקח חליפה מהמתלים שדומה ממש לשלו, כעת נולד לו ספק האם ימשיך לסיים תפילת שמונה עשרה תוך שהוא לבוש בחליפת חברו, או שעליו להפסיק באמצע שמונה עשרה ולהחזיר את החליפה למתלה שבו הייתה, שכל רגע שהוא לובש חליפה שאינה שלו נכשל באיסור גזל מן התורה.

תשובה: מי שלובש חליפה של חברו עובר כל רגע באיסור גזל, ואין לו רשות להשתמש בו, כמבואר בחו"מ סי' קל"ו ס"ב

דקה מתוקה - שישים שניות מרתקות על הדף היומי

היכן היתה מכירת ה'אוצר בית דין' הראשונה?

נדדים דף פה

פירותיו של חברו

והוועדה התירה לחלק את הפירות דרך "אוצר בית דין". אולם אז התעורר הצורך למצוא מקום לנהל את כל החלוקה. וכששמעה על זה הרבנית בת שבע ע"ה מיד אמרה 'אני מביתי אחלק את הכל'. וכך היה שמביתה הקטן המטופל בילדים קטנים הוקם האוצר בית דין הראשון בארץ, ולאחר מכן הוקמה תחנת חלוקה בירושלים בבית סבה הגאון רבי אריה לוי זצ"ל, ושליח הבית דין היה מעביר דרישות שלום מבית הסב לבית הנכדה... וכשביקשו לתת לה תשלום עבור העבודה המרובה, סירבה בתוקף ולא נטלה מאומה, באמרה כי אינה מוכנה לקחת תשלום עבור מצוה.

(בדידי הוה עובדא)

הגאון רבי מנחם מענדל מענדלסון זצ"ל, רבה של קוממיות, סיפר בניחום האבלים הרבנית בת שבע קנייבסקי: בשנת השמיטה הראשונה לאחר פטירת מרן החזון איש זצ"ל, נוצר צורך להקים "אוצר בית דין", ופנה אחד מתלמידי החכמים בעיר בני ברק שהיה ברשותו פרדס תפוזים לבית הדין בבני ברק, בבקשה שבית הדין יחלק את פירות השביעית כדין.

לצורך כך היה נצרך אישור מיוחד ממשרד החקלאות, אך משלחת שפנתה בענין לשר החקלאות נענתה בשלילה, ורק לאחר שידולים רבים הסכים להביא את הבקשה בפני ועדה מיוחדת. כשהתקיים הדיון בוועדה, נשא השר דברים בפני חברי הוועדה ואמר: 'דעו לכם כי מדובר פה באדם שמחזיק פרדס שש שנים רק בכדי להפקירו בשמיטה...' ואכן התקבל האישור המיוחל,

עד היכן חובה לנסוע כדי להתפלל בציבור?

ההליכה של מיל, שהוא 18 דקות, (על פי השיטה הרווחת בין השיטות השונות בנוגע לזמן ההליכה של מיל), ולכן, אם זמן הנסיעה פחות מ-18 דקות - חובה לנסוע לבית הכנסת. ובתפילת ערבית שהיא בלילה, אם אין מי שילוה אותנו, אינו מחויב ללכת ביחידות אף פחות ממיל; ובזמננו, שהדרכים מוארות - יתכן שהדין שונה.

[שו"ע צ, טז-יז, ומשנ"ב ב-ג; בו"מ דרשו, 55 ו-59; וראה שם, 58]

מי שביטו נמצא במרחק הליכה של יותר מ'מיל' (1,152-960 מטר, לשיטות השונות) מבית הכנסת - פטור מתפילה בציבור. וכן הנמצא בדרך, אינו צריך לסטות מדרכו למרחק של יותר ממיל, כדי להתפלל בציבור.

ואם יש באפשרותו לנסוע ברכב - יש אומרים שאף באופן זה נמדד המרחק לפי ההליכה רגלי, ורשאי להתפלל ביחידות; ויש אומרים, שהמרחק נמדד לפי זמן הנסיעה בהשוואה לזמן

האם לומדי תורה פטורים מתפילה בציבור?

הציבור מאריכים בפיוטים, וכדומה; וכן אסור הדבר בשעת קריאת התורה. אולם, מי שאינו מתפלל עם הציבור, ונכנס לבית הכנסת בשעת תפילת הציבור, כדי לענות לקדיש ולקדושה - רשאי לעסוק בתורה. ומי שעוסק בתורה במקום שהציבור מתפללים - נחלקו הפוסקים אם מחויב להפסיק מלימודו לצורך עניית אמן על הברכות ששומע, וראה במקורות.

[שו"ע צ, יח, ומשנ"ב נה-נח; בו"מ דרשו, 66-65]

מי שתורתו אומנותו, ואינו מפסיק את לימודו אלא לצרכים הכרחיים, ובמקום לימודו לא מתקיימת תפילה בציבור - רשאי להתפלל ביחידות במקום לימודו הקבוע, כדי שלא יתבטל מלימודו בשעת ההליכה לבית הכנסת; אך ראוי שלא ינהג כן בתדירות, כדי שלא ילמדו ממנו המון העם, אשר לא ידקדקו בסביבת מנהגו, ויבואו לידי זלזול בחובת התפילה בציבור. ובשעת התפילה בציבור, אסור לעסוק בתורה, גם כאשר

מהו חשבון השכר של 'עשרה ראשונים'?

וכתבו האחרונים, כי אף לאחר שפָּאו עשרה לבית הכנסת - רצוי להקדים ככל שניתן, כדי להיות קרוב יותר למקור השראת השכינה, השורה על עשרה אנשים. ועוד כתבו, כי יש מעלה ב'עשרה ראשונים' גם בתפילות מנחה וערבית. וכמו כן, ביציאה מהתפילות, רצוי להתעכב בבית הכנסת עד שיהיה מעשרת המתפללים האחרונים שנתרו בו.

[שו"ע צ, יד, ומשנ"ב מז; בו"מ דרשו, 47-46]

חכמינו ז"ל אמרו, שעשרת המתפללים הראשונים הבאים לבית הכנסת - מקבלים שכר כנגד כל הבאים אחריהם. וכתבו ראשונים, שהמקדים יותר מבין העשרה, אינו נוטל שכר יותר מהאחרים; אך יש אומרים, שהמקדים מביניהם נוטל שכר אף כנגד הבאים אחריו מתוך העשרה. ועוד אמרו חכמינו ז"ל בזוהר הקדוש, כי ראוי שעשרת המתפללים הראשונים יתקבצו ויכנסו יחד לבית הכנסת.

* הנמצא בבית הכנסת יחד עם ציבור שטרם התפללו, אסור לו להקדים ולהתפלל לפניהם, משום שמבזה בכך את הציבור, וכן מפסיד בכך את שלימות מעלת התפילה בציבור.
* מי שיש בסביבתו שני בתי כנסת, האחד קרוב והאחר רחוק - יעדיף את התפילה בבית הכנסת הרחוק, מחמת השֵכר שיקבל על כל פסיעה ופסיעה בדרך לבית הכנסת.
* מצוה להחיש את הצעדים ולרוץ בשעה שמתקרבים לבית הכנסת, או בכל מצב בו ניכר כי הריצה היא לקראת עשיית מצוה. ובבית הכנסת עצמו, אסור לרוץ, מפני כבוד השכינה.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

המתפלל מאחורי ארון הספרים שבבית הכנסת - האם מצטרף למנין?

העשויה להפרדה, כגון המחיצות הניידות להפרדה בין גברים לנשים המצויות בימינו - אינם מצטרפים. אולם, אם חוצץ ביניהם חפץ שלא נועד להפרדה, כגון ארון ספרים (שאינו מגיע עד התקרה, ולא נועד לחלק את החדר לשניים), או בימת הקריאה - הרי הם מצטרפים יחד למנין.

[שו"ע נה, יג-יד, ומשנ"ב מח-מט; בו"מ דרשו, 63 ו-65]

'דבר שבקדושה' אינו נאמר אלא ב'מנין', דהיינו, בציבור של עשרה אנשים. וכדי שתחשב תפילת עשרה אנשים לתפילה בציבור, אין די בכך שיתפללו באותה שעה, אלא צריך שיתפללו במקום אחד, כלומר, בחדר אחד. ואם מתפללים בשני חדרים נפרדים - אף אם יש פתח הפתוח בין החדרים, אינם מצטרפים. ואף כשהם מתפללים בחדר אחד, אם חוצצת ביניהם מחיצה

* תוכנית יומית מענייני דיומא

בהגשת הרב אברהם פוקס

* מידע כולל לנבחני דרשו על מועדי

המבחנים מסלולי הלימוד ועוד

* שיעורים על הדף היומי

הירושלמי בעברית ובאידיש

* שיעורי משנה ברורה לפי

סדר דף היומי בהלכה

* שיעורים על הדף היומי ועל כל

הש"ס ממבחר מגידי השיעורים

* שיעורים מבוארים בעיון לביאורי

תוס' על פי סדר הדף היומי

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666